

«Οι γάτες των φορτηγών», Νίκος Καββαδίας

Γκουντρουμπή Ελένη

Καθηγήτρια Φιλολόγος, Γυμνάσιο Καβασιλών Ημαθίας
egoudrou@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η διδακτική πρόταση που ακολουθεί αφορά στη Νεοελληνική Λογοτεχνία της Β' τάξης Γυμνασίου. Το περιεχόμενο της διδακτικής παρέμβασης συνίσταται στη γνωριμία με τα χαρακτηριστικά του έργου του Νίκου Καββαδία και συγκεκριμένα αποτελεί αισθητική και ερμηνευτική προσέγγιση του ποιήματος «Οι γάτες των φορτηγών» του Νίκου Καββαδία με τη χρήση εργαλείων Τ.Π.Ε. σε μια απόπειρα οικείωσης του ιδιαίτερου περιεχομένου του από μαθητές, που σε μεγάλο ποσοστό αγνοούν τον τρόπο ζωής, τα συναισθήματα και τον ιδιάζοντα ψυχισμό των ναυτικών. Παράλληλα, οι μαθητές έρχονται σε επαφή με την ποίηση του Καββαδία μελοποιημένη από διάφορους συνθέτες. Τέλος, γνωρίζονται καλύτερα με ένα τόσο αγαπημένο ζώο, όπως η γάτα. Ως παραγόμενο υλικό ορίζεται η δημιουργία ιστολογίου και η ανάρτηση σε αυτό όλων των εργασιών των μαθητών.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Καββαδίας, ιστολόγιο, μελοποίηση

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Είναι γενικώς αποδεκτό ότι η ανάπτυξη της τεχνολογίας έχει επιφέρει σημαντικές αλλαγές στη ζωή του ανθρώπου. Ειδικά στην εκπαίδευση η εισαγωγή των νέων τεχνολογιών δίνουν άλλη διάσταση στο έργο του εκπαιδευτικού, καθώς αποδομούν τις παραδοσιακές διδακτικές μεθόδους και οδηγούν στην κατανόηση του γνωστικού αντικείμενου μ' ένα νέο, πιο αποδοτικό τρόπο.

Παράλληλα, η τεχνολογία ενεργοποιεί το ενδιαφέρον των μαθητών και κάνει το μάθημα πιο ελκυστικό, καθώς αναδεικνύεται ο παιγνιώδης χαρακτήρας της λογοτεχνίας και η διδασκαλία μετατρέπεται σε ένα «παιχνίδι» γνώσης και δημιουργίας τόσο για τον μαθητή όσο και για τον εκπαιδευτικό.

Ως τώρα οι μαθητές αντιμετώπιζαν τα ποιήματα σαν γρίφους που θέτει ο εκπαιδευτικός, ο οποίος επιδιώκει συγκεκριμένες απαντήσεις από αυτούς. Το ζητούμενο σε αυτό το σενάριο όμως είναι να εκφράσουν οι ίδιοι μαθητές τι νιώθουν και να μοιραστούν την εμπειρία αυτή μέσα από τις ομάδες. Επίσης, η συμβολή των νέων τεχνολογιών στην ανάπτυξη δεξιοτήτων του νέου γραμματισμού είναι καθοριστική. Συγκεκριμένα, θα δοκιμαστούν στην αναζήτηση της πληροφορίας, στην επιλογή αυτής που τους ενδιαφέρει ουσιαστικά και στον τρόπο αξιοποίησής της στην προσωπική τους εργασία. Σημαντικό ακόμη κρίνεται ότι οι μαθητές θα περάσουν από την ανάγνωση ενός ποιήματος στην κατασκευή ενός άλλου πολυτροπικού κειμένου με τρόπο δημιουργικό. Έτσι, ο μαθητής-αναγνώστης αναδεικνύεται σε δημιουργό ενός νέου λογοτεχνικού κειμένου.

ΑΞΙΟΝΕΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

1. **Τίτλος διδακτικού σεναρίου:** «Οι γάτες των φορτηγών», Νίκος Καββαδίας
2. **Εκτιμώμενη διάρκεια διδακτικού σεναρίου:** 5 διδακτικές ώρες
3. **Ένταξη του διδακτικού σεναρίου στο πρόγραμμα σπουδών/προσπατούμενες γνώσεις**

Το διδακτικό αυτό σενάριο εκκινεί από το σχολικό βιβλίο της Νεολληνικής Λογοτεχνίας και επιδιώκει την πραγμάτωση των στόχων του μαθήματος, όπως προσδιορίζονται στο βιβλίο του καθηγητή. Προϋπόθεση για την υλοποίησή του είναι η εξοικείωση των μαθητών με την πλοήγηση στο διαδίκτυο, τη χρήση του επεξεργαστή κειμένου, τη δημιουργία παρουσιάσεων και διαδικτυακών εφαρμογών, καθώς και με τον ομαδοσυνεργατικό τρόπο διδασκαλίας. Καθώς οι περισσότεροι μαθητές είναι εξοικειωμένοι με τη χρήση της τεχνολογίας και την αναζήτηση πληροφοριών μέσω αυτής το προτεινόμενο σενάριο κρίνεται κατάλληλο για το επίπεδο γνώσεων των μαθητών. Οι πιθανές δυσκολίες που τυχόν εμφανιστούν εντοπίζονται στην αποτελεσματική λειτουργία της ομάδας με την ενεργό συμμετοχή όλων σε αυτήν, όπως επίσης και στην κριτική επιλογή του υλικού.

4. Σκοποί και στόχοι του διδακτικού σεναρίου

α) ως προς το γνωστικό αντικείμενο και τη μαθησιακή διαδικασία

- Να απολαύσουν το ποίημα.
- Να γνωρίσουν τον ποιητή και το έργο του και να αξιοποιήσουν εξωκειμενικά στοιχεία, όπως βιογραφικά και εργογραφικά, για την ερμηνεία του κειμένου.
- Να επισημάνουν τον ανθρωποκεντρισμό και γενικότερα τα κύρια χαρακτηριστικά της ποίησής του.
- Να κατανοήσουν ότι η ποίηση του Καββαδία αποτυπώνει τον τρόπο ζωής και τα συναισθήματα μιας κοινωνικής ομάδας, αυτής των ναυτικών.
- Να αντιληφθούν τη συναισθηματική σχέση που αναπτύσσουν οι άνθρωποι, ιδιαίτερα όσοι ζουν κάτω από δύσκολες ή μοναχικές συνθήκες, με τα κατοικίδια ζώα.
- Να γνωρίσουν καλύτερα ένα τόσο αγαπημένο ζώο, όπως είναι οι γάτες, μέσα από τη συλλογή ποικίλου υλικού σχετικού με αυτές.
- Να κατανοήσουν τη γλωσσική ορολογία του Καββαδία και τη στενή σχέση μορφής-περιεχομένου.
- Να εντοπίσουν θεματικές ομοιότητες ανάμεσα στο ποίημα «Οι γάτες των φορτηγών» και άλλα ποιήματα ή κείμενα (ως παράλληλα κείμενα).
- Να αντιληφθούν ότι η ποίηση αποτελεί πηγή έμπνευσης για δημιουργία άλλων μορφών τέχνης (μουσική, ζωγραφική).
- Να ασκηθούν στην παραγωγή γραπτού λόγου με τρόπο δημιουργικό.
- Να ασκηθούν σε δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης και ετεροαξιολόγησης στο πλαίσιο της ανατροφοδότησης τόσο σε επίπεδο ενδοομαδικό όσο και σε αυτό της ολομέλειας, αξιοποιώντας τις επισημάνσεις της ομάδας, των άλλων ομάδων και του εκπαιδευτικού.
- Να αναπτύξουν δεξιότητες συνεργατικής μάθησης.

- Να ασκηθούν στην αναζήτηση, κριτική αποτίμηση και επιλογή υλικού μέσα από την ποικιλία των πηγών που εξασφαλίζει το διαδίκτυο.
- Να αυτενεργήσουν και να οικοδομήσουν νέα γνώση, αξιοποιώντας, εμπλουτίζοντας ή τροποποιώντας υφιστάμενες γνωστικές δομές.

β) ως προς τη χρήση των ΤΠΕ.

- Να εξοικειωθούν με τη χρήση του διαδικτύου ως περιβάλλοντος μάθησης, καλλιεργώντας δεξιότητες ψηφιακού γραμματισμού.
- Να γνωρίσουν επιλεγμένους δικτυακούς τόπους.
- Να ασκηθούν στην κριτική και επιλεκτική αναζήτηση πληροφοριών.
- Να αποκτήσουν δεξιότητες αναζήτησης γλωσσικού υλικού σε ηλεκτρονικά λεξικά.
- Να περιηγηθούν εικονικά ένα μουσείο και να αντιληφθούν ότι μέσω του διαδικτύου υπάρχει πλέον πρόσβαση στο υλικό και τις συλλογές του.
- Να ασκηθούν στη χρήση του επεξεργαστή κειμένου και του λογισμικού παρουσίασης για τη συνεργατική παραγωγή κειμένων (απλών και πολυτροπικών).
- Να εξοικειωθούν με την αξιοποίηση των πολυμέσων για την προσέγγιση και αισθητική απόλαυση του ποιήματος.

5. Οργάνωση της τάξης - Διδακτικό συμβόλαιο - Χρήση Η.Υ. και γενικά ψηφιακών μέσων για το διδακτικό σενάριο

Ως προς την οργάνωση της τάξης οι μαθητές χωρίζονται σε 6 ομάδες των 3 ή 4 ατόμων και διατηρούν την ίδια σύνθεση σε όλες τις φάσεις της διδασκαλίας. Στην κάθε ομάδα διατίθεται ένας υπολογιστής. Οι ομάδες εργάζονται σε διαφορετικά φύλλα εργασίας, προκειμένου να καλυφθούν όλες οι δραστηριότητες, το αποτέλεσμα των οποίων θα αναρτηθεί στο ιστολόγιο του τμήματος, που θα έχει δημιουργηθεί από τη διδάσκουσα. Κριτήρια για τη συγκρότησή τους είναι η ευχέρεια ενός τουλάχιστον μαθητή στις ΤΠΕ και η ανομοιογένεια ως προς τις μαθησιακές τους επιδόσεις.

Για την υλοποίηση του σεναρίου είναι απαραίτητα βιντεοπροβολέας ή διαδραστικός πίνακας, εκτυπωμένο φύλλο εργασίας, ψηφιακά φύλλα εργασίας το βιβλίο του μαθητή, 6 υπολογιστές, σύνδεση στο διαδίκτυο και συσκευή φορητής μνήμης (USB device). Επίσης, χρειάζονται λογισμικά γενικής χρήσης (πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου, πρόγραμμα παρουσιάσεων), φυλλομετρητής και διαδικτυακές εφαρμογές (π.χ. ηλεκτρονικό λεξικό, εννοιολογικός χάρτης, συννεφόμελο κτλ.).

6. Περιγραφή και αιτιολόγηση του διδακτικού σεναρίου

Α. Την 1^η ώρα της υλοποίησης του σεναρίου κρίνεται απαραίτητο να ακολουθηθεί μετωπική, δασκαλοκεντρική διδασκαλία, προκειμένου να γίνει από τη διδάσκουσα η αφόρμηση, η παρουσίαση του ποιήματος και η παροχή πρόσθετου πληροφοριακού υλικού. Τις επόμενες διδακτικές ώρες του σεναρίου στο πλαίσιο του μαθητοκεντρικού μοντέλου ο ρόλος του εκπαιδευτικού καθίσταται ουσιαστικότερος, καθώς από κύριος φορέας της γνώσης μετασχηματίζεται σε καθοδηγητή και διευκολυντή της προσπάθειας των μαθητών να αναζητήσουν ψηφιακό υλικό [διερευνητική μάθηση], να το επεξεργασθούν και να το συνθέσουν συνεργατικά [ομαδοσυνεργατική

μάθηση] και να μάθουν, οικοδομώντας ενεργητικά τη νέα γνώση [επικοδομητική μάθηση].

Β. Πορεία υλοποίησης της διδακτικής παρέμβασης.

1^η διδακτική ώρα:

Οι μαθητές συγκεντρώνονται στην τάξη με το διαδραστικό πίνακα. Ως αφορμή η διδάσκουσα παρουσιάζει το ποίημα «[Οι γάτες των φορτηγών](#)», μελοποιημένο από το συγκρότημα «Ξέμπαρκοι». Κατόπιν, γίνεται η ανάγνωση του ποιήματος από την ίδια μέσω της ιστοσελίδας του [Σπουδαστηρίου Νέου Ελληνισμού](#). Ακολουθεί συζήτηση στην τάξη, βασισμένη σε έντυπο φύλλο εργασίας, που διανέμεται σε όλους τους μαθητές, προκειμένου να κατανοηθεί το περιεχόμενο του ποιήματος. Η διδάσκουσα προβάλλει επίσης τις [αφίσες](#) με εικονογραφημένους στίχους, που δημιουργήθηκαν στα πλαίσια αφιερώματος του Εκεβί στον Νίκο Καββαδία με αφορμή τα 100 χρόνια από τη γέννησή του.

Στη συνέχεια, γίνεται ο διαχωρισμός τους σε ομάδες και παρουσιάζονται οι ιστοσελίδες που θα χρησιμοποιηθούν, ώστε να γνωρίζουν το περιεχόμενο και τις δυνατότητές τους και να μπορούν να εργαστούν χωρίς προβλήματα. Παράλληλα, οι μαθητές ενημερώνονται για το [ιστολόγιο](#) του τμήματος, που έχει ήδη δημιουργηθεί, και ότι σε αυτό, εκτός από τα αποτελέσματα των εργασιών τους, θα μπορούν να ανατρέχουν για αναζήτηση χρήσιμου υλικού (ιστοσελίδες, αφιερώματα, βίντεο κ.α.) σχετικού με το Ν. Καββαδία. Στο τέλος, η διδάσκουσα προτρέπει τους μαθητές ως προαιρετική εργασία να παρακολουθήσουν το αφιέρωμα στο Νίκο Καββαδία από την εκπομπή «Η μηχανή του χρόνου», που είναι αναρτημένο στο [ιστολόγιο](#) του τμήματος.

2^η-3^η διδακτική ώρα:

Οι μαθητές συγκεντρώνονται στο εργαστήριο της πληροφορικής και παίρνουν τις θέσεις τους ως ομάδες. Στη συνέχεια, ζητείται από την κάθε ομάδα να ανοίξει το φάκελο με το φύλλο εργασίας που της αντιστοιχεί και το οποίο βρίσκεται στην επιφάνεια εργασίας. Η διδάσκουσα παρουσιάζει τη δομή και το περιεχόμενο των φύλλων εργασίας και εκθέτει με συντομία τους στόχους της κάθε ομάδας.

Ζητείται από τους μαθητές να εργάζονται χαμηλόφωνα, ακολουθώντας την πορεία των δραστηριοτήτων, όπως αποτυπώνονται στα φύλλα εργασίας. Τα μέλη οργανώνουν και συνθέτουν τις πληροφορίες συνεργατικά. Η εκπαιδευτικός παρακολουθεί τη δράση τους, παρεμβαίνοντας διακριτικά, για να εξομαλύνει τις όποιες δυσκολίες.

Οι μαθητές της ομάδας Α αναζητούν πληροφορίες για τη ζωή και το έργο του ποιητή, καθώς και φωτογραφίες του, ενεργοποιώντας τους προτεινόμενους υπερσυνδέσμους. Συλλέγουν τις πληροφορίες που ζητούνται και τις καταγράφουν στους πίνακες ή τις αποθηκεύουν σε φάκελο. Στο τέλος, με βάση το υλικό που συγκέντρωσαν δημιουργούν παρουσίαση στο διαδικτυακό πρόγραμμα παρουσιάσεων <http://prezi.com/>

Οι μαθητές της ομάδας Β επισκέπτονται την [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#) και ανατρέχουν στο ηλεκτρονικό λεξικό της Κοινής Νεολληνικής του Τριανταφυλλίδη. Αναζητούν τη σημασία κάποιων λέξεων και καταγράφουν τη σημασία τους στον πίνακα του φύλλου εργασίας. Για τρεις από αυτές τις λέξεις καλούνται να επισκεφτούν και το [Γλωσσάρι](#) του Τράπαλη για την ποίηση του

Νίκου Καββαδία. Μέσα από τη σύγκριση των σημασιών των λέξεων αναμένεται να οδηγηθούν σε κάποια συμπεράσματα, που θα τους επιτρέψουν να απαντήσουν σε ερωτήσεις σχετικές με την ποιητική γλώσσα του Καββαδία και τους παράγοντες που επέδρασαν στη διαμόρφωση αυτής της γλωσσικής έκφρασης. Κατόπιν, τους ζητείται να επισκεφτούν την ιστοσελίδα του [Πολιτιστικού Θησαυρού της Ελληνικής Γλώσσας](#) και να διαβάσουν ορισμούς για κάποια σχήματα λόγου, τα οποία στη συνέχεια θα αναζητήσουν στο ποίημα. Οι δραστηριότητες του φύλλου εργασίας ολοκληρώνονται με τη δημιουργία [συννεφόμελου](#), βασισμένου στις έννοιες που αναζητήσαν στο ηλεκτρονικό λεξικό και τα σχήματα λόγου που βρήκαν.

Οι μαθητές της ομάδας Γ μελετούν ως παράλληλα κείμενα το ποίημα «[Kuro Siwo](#)» από τη συλλογή του Ν. Καββαδία *Πούσι και το κείμενο* του Κ. Ουράνη «[Συλλογίμαι τους ναυτικούς...](#)». Σε συνδυασμό με τα στοιχεία του περιεχομένου του ποιήματος «[Οι γάτες των φορτηγών](#)» καλούνται να απαντήσουν σε κάποιες ερωτήσεις, προκειμένου να εντοπίσουν τις ιδέες που προκύπτουν μέσα από το ποίημα και γενικότερα τα κύρια χαρακτηριστικά της ποίησης του Καββαδία, τα οποία στο τέλος αποτυπώνουν σε [εννοιολογικό χάρτη](#).

Οι μαθητές της ομάδας Δ αναζητούν πληροφορίες για τη μελοποίηση της ποίησης του Καββαδία. Αρχικά, συλλέγουν τις πληροφορίες που ζητούνται και τις καταγράφουν στους πίνακες ή απαντούν σε ερωτήσεις. Έπειτα, καλούνται να αναζητήσουν στο [ιστολόγιο](#) του τμήματος το λεύκωμα του Γιώργου Κόρδη *Λένε για μένα οι ναυτικοί... Εικαστικές αναφορές στην ποίηση του Νίκου Καββαδία* (εκδ. Αρμός), να επιλέξουν όποιες από τις φωτογραφίες τους αρέσουν και, χρησιμοποιώντας τις, να φτιάξουν μια παρουσίαση στο πρόγραμμα παρουσιάσεων (PowerPoint), επενδύοντάς την μουσικά με το τραγούδι «Οι γάτες των φορτηγών», το οποίο βρίσκεται αποθηκευμένο στον υπολογιστή τους. Τους ζητείται τέλος να καταλήξουν σε κάποια συμπεράσματα σχετικά με την απήχηση της ποίησης του Καββαδία σε πρόσωπα που υπηρετούν άλλες μορφές τέχνης με βάση τις παραπάνω δραστηριότητες.

Οι μαθητές της ομάδας Ε αναζητούν ποικίλες πληροφορίες για την γάτα (εκφράσεις και παροιμίες, ιστορία της γάτας, προλήψεις, αγαπημένες γάτες από τον κόσμο του παραμυθιού ή των κινουμένων σχεδίων), περιηγούνται εικονικά το [Μουσείο Γάτας](#) στο Άμστερνταμ, αναζητούν τραγούδια στο www.youtube.com που σχετίζονται ή αναφέρονται στη γάτα. Ως τελική εργασία καλούνται να αξιοποιήσουν το υλικό, που συγκέντρωσαν με τις προηγούμενες δραστηριότητες, σε μια παρουσίαση στο πρόγραμμα παρουσιάσεων (PowerPoint).

Οι μαθητές της ομάδας ΣΤ με βάση ερωτήσεις προσπαθούν να δημιουργήσουν το προφίλ ενός ήρωα και να πουν μια ιστορία γι' αυτόν, την οποία θα επενδύσουν με εικόνες σε περιβάλλον διαδικτυακής εφαρμογής.

Ως εργασία για το σπίτι οι μαθητές, εμπνεόμενοι από την ποίηση του Ν. Καββαδία, προτρέπονται να φιλοτεχνήσουν έναν ζωγραφικό πίνακα, ο οποίος θα αναρτηθεί στο [ιστολόγιο](#) του τμήματος.

Στο τέλος της δραστηριότητας η κάθε ομάδα αποθηκεύει σε συσκευή φορητής μνήμης (USB device) το φύλλο εργασίας.

4η-5η διδακτική ώρα:

Ορίζεται ένας μαθητής ως εκπρόσωπος της κάθε ομάδας και αναλαμβάνει το ρόλο της παρουσίασης. Γίνεται συζήτηση στην ολομέλεια, κατά την οποία οι ομάδες ανταλλάσσουν απόψεις. Η διδάσκουσα συντονίζει το διάλογο, ενθαρρύνει, ανατροφοδοτεί. Στο τέλος της ώρας πραγματοποιείται η αξιολόγηση της εργασίας τόσο του τελικού αποτελέσματος όσο και της μαθησιακής διαδικασίας.

Στο τέλος της 5ης ώρας πραγματοποιείται η αξιολόγηση της εργασίας τόσο του τελικού αποτελέσματος όσο και της μαθησιακής διαδικασίας. Η διδάσκουσα κάνει επισημάνσεις στους μαθητές σχετικά με τον τρόπο εργασίας τους στις ομάδες. Παράλληλα, η σύνθεση των εργασιών θα οδηγήσει σε μια συνολική εργασία, που θα αναρτηθεί στο ιστολόγιο του τμήματος από έναν μαθητή.

7. Φύλλα Εργασίας

ΕΝΤΥΠΟ ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

(Ατομικό: 1^η ώρα)

Αφού απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις, να συμπληρώσετε τον πίνακα.

1. Ποια συνήθεια των ναυτικών περιγράφεται στις 2 πρώτες στροφές;
2. Περιγράψτε σύντομα τη γάτα, όπως παρουσιάζεται στην 3^η και 4^η στροφή του ποιήματος.
3. Τι φοράνε οι ναυτικοί στο λαιμό στη γάτας; Για ποιο λόγο; Καταφέρνουν το σκοπό τους;
4. Σε ποιο σημείο του σώματος χτυπά τη γάτα η αρρώστια; Ποια είναι τα συμπτώματά της;
5. Ποιος από τους ναυτικούς πετάει τη γάτα στη θάλασσα; Γιατί το κάνει αυτό;
6. Γιατί οι ναύτες κρύβονται στην πλώρη;

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΣΤΡΟΦΕΣ	ΠΛΑΓΙΟΤΙΤΛΟΙ
1 ^η Ενότητα	1-2	
2 ^η Ενότητα	3-4	
3 ^η Ενότητα	5	
4 ^η Ενότητα	6	
5 ^η Ενότητα	7-8	

1^ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ: Α

1. Θέλετε να γνωρίσουμε λίγο καλύτερα τον Καββαδία;

Επισκεφτείτε τις παρακάτω ιστοσελίδες του περιοδικού Εστία και του Εκεβί:

<http://www.ekebi.gr/magazines/flipbook/showissue.asp?file=172607&code=8572>

Επιλέξτε Βιοχρονολόγιο Νίκου Καββαδία (Τάσος Κόρφης)

<http://kavvadias.ekebi.gr/>

Επιλέξτε Χρονολόγιο

Να μελετήσετε σε αυτές **βιογραφικά στοιχεία** του Καββαδία και να συντάξετε το βιογραφικό σημείωμα του ποιητή, σημειώνοντας τα πιο σημαντικά γεγονότα της ζωής του στον παρακάτω πίνακα σύμφωνα με τις ημερομηνίες που σας δίνονται:

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
«Ν.ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ:.....»	
1910	
1914	
1921	
1928	
1929	
1933	
1934	
1939	
1940	
1945	
1947	
1949	
1953	
1954	
1968	
1969	
1975	

2. Αναζητήστε τα [έργα](#) του ποιητή Ν. Καββαδία στο διαδίκτυο, ενεργοποιώντας την υπερσύνδεση. Στη συνέχεια γράψτε στον πίνακα που ακολουθεί τους τίτλους των έργων του ποιητή, το λογοτεχνικό είδος, στο οποίο ανήκουν, και το έτος έκδοσης.

ΤΙΤΛΟΙ ΕΡΓΩΝ	ΕΙΔΟΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ	ΕΤΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

3. Αναζητήστε φωτογραφίες του ποιητή στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.lifo.gr/team/sansimera/35244> ή στην ιστοσελίδα <https://www.google.gr/> και δημιουργήστε ένα φάκελο, όπου θα τις αποθηκεύσετε.

4. Να φτιάξετε στο διαδικτυακό πρόγραμμα παρουσιάσεων <http://prezi.com/> μια παρουσίαση με τα βιογραφικά στοιχεία και την εργογραφία του Καββαδία, την οποία θα επενδύσετε με τις φωτογραφίες που βρήκατε. Κατόπιν, να την ανεβάσετε στο [ιστολόγιο](#) του τμήματος.

2ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**ΟΜΑΔΑ: Β**

1. Επισκεφτείτε την ιστοσελίδα <http://www.greek-language.gr/greekLang/index.html> της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα και επιλέξτε Νέα Ελληνική → Εργαλεία → Ηλεκτρονικά Λεξικά → Λεξικό της κοινής νεοελληνικής (Τριανταφυλλίδης). Αναζητήστε τις παρακάτω λέξεις και στη συνέχεια συμπληρώστε τη σημασία τους στον πίνακα που ακολουθεί.

ΛΕΞΕΙΣ	ΕΡΜΗΝΕΙΣ
φορτηγό	
βάρδια	
λαμαρίνα	
οκνή	
ρεμβασμός	
ράθυμα	
μπακιρένια	
γύρα	

Για τις λέξεις *βάρδια*, *λαμαρίνα*, *γύρα* ανατρέξτε επίσης στο [Γλωσσάρι](#) για την ποίηση του Νίκου Καββαδία και σημειώστε τη σημασία των λέξεων στα αντίστοιχα κενά του παρακάτω πίνακα.

ΛΕΞΕΙΣ	ΕΡΜΗΝΕΙΣ
βάρδια	
λαμαρίνα	
γύρα	

Αφού συγκρίνετε τις σημασίες των τριών λέξεων που βρήκατε και στα δύο λεξικά, να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις:

α. Ποια είναι τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ποιητικής γλώσσας του Καββαδία;
β. Ποιοι παράγοντες επέδρασαν, κατά τη γνώμη σας στη διαμόρφωση αυτής της γλωσσικής έκφρασης;

2. Επισκεφθείτε την ηλεκτρονική διεύθυνση www.potheg.gr (Πολιτιστικός Θησαυρός της Ελληνικής Γλώσσας)→ Θησαυρός (Θησαυρός Λογοτεχνικών Όρων) και αναζητήστε τα **Σχήματα λόγου**. Αφού διαβάσετε τους σύντομους ορισμούς που δίνονται για τις λέξεις *μεταφορά*, *παρομοίωση*, *προσωποποίηση*, *υπερβατό*, προσπαθήστε να αναζητήσετε κάποια από αυτά στο ποίημα.

3. Επισκεφτείτε την ιστοσελίδα <http://www.wordle.net/> και δημιουργήστε ένα συννεφόλεξο με τις έννοιες που αναζητήσατε στο ηλεκτρονικό λεξικό και τα σχήματα λόγου που βρήκατε. Αποθηκεύστε το αποτέλεσμα της προσπάθειάς σας ως εικόνα στον υπολογιστή και στις συσκευές φορητής μνήμης που έχετε. Κατόπιν, αναρτήστε το στο [ιστολόγιο](#) του τμήματος.

3ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**ΟΜΑΔΑ: Γ**

1. Ανατρέξτε στον δικτυακό τόπο του Ψηφιακού Σχολείου και διαβάστε το ποίημα «[Kuro Siwo](#)» από τη συλλογή του Ν. Καββαδία Πούσι. Μπορείτε επίσης, αν θέλετε, να ακούσετε το [ποίημα μελοποιημένο](#) από το Θ. Μικρούτσικο.

Επίσης, μελετήστε το κείμενο του Κ. Ουράνη «[Συλλογιέμαι τους ναυτικούς...](#)».

Σε συνδυασμό με τα στοιχεία του περιεχομένου του ποιήματος «[Οι γάτες των φορτηγών](#)» να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις:

α. Για ποιο λόγο πιστεύετε οι ναυτικοί έχουν μαζί τους ζώα στα ταξίδια; Ποια ανάγκη τους αναπληρώνει η επαφή με τα ζώα και ποια η συναισθηματική σχέση που αναπτύσσουν με αυτά;

β. Τι νομίζετε ότι συμβολίζει η γάτα στο ποίημα «[Οι γάτες των φορτηγών](#)»;

γ. Προσπαθήστε να σκιαγραφήσετε τον χαρακτήρα και τον τρόπο ζωής των ναυτικών που, ταξιδεύουν με φορτηγά πλοία.

2. Λαμβάνοντας υπόψη σας και τα παραπάνω, μπορείτε να επισημάνετε τις **ιδέες** που προκύπτουν μέσα από το ποίημα «Οι γάτες των φορτηγών» και γενικότερα τα **κύρια χαρακτηριστικά** της ποίησης του Ν. Καββαδία; Επιβεβαιώνεται ο ανθρωποκεντρικός της χαρακτήρας;

3. Επισκεφτείτε την ιστοσελίδα <https://www.text2mindmap.com/>. Δημιουργήστε έναν **εννοιολογικό χάρτη** με τα **χαρακτηριστικά** της ποίησης του Καββαδία και τις **κύριες ιδέες** που προκύπτουν από το ποίημα «Οι γάτες των φορτηγών», καθώς και τα δύο παράλληλα κείμενα που μελετήσατε σε σχέση με τη ζωή των ναυτικών. Αποθηκεύστε τον ως εικόνα στον υπολογιστή και στις συσκευές φορητής μνήμης που έχετε. Κατόπιν, αναρτήστε τον στο [ιστολόγιο](#) του τμήματος.

4ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**ΟΜΑΔΑ: Δ**

1. Θα θέλατε να συγκεντρώσουμε περισσότερα στοιχεία για τα ποιήματα του Καββαδία που έχουν μελοποιηθεί; Επισκεφθείτε την ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.stixoi.info/> και αναζητήστε μελοποιημένα ποιήματα του Νίκου Καββαδία.

α. Πόσα ποιήματά του καταχωρίζονται ως μελοποιημένα;

β. Ποιοι έχουν μελοποιήσει το ποίημα «Οι γάτες των φορτηγών»;

γ. Ακούγοντας το [τραγούδι](#), θεωρείτε ότι η μελοποίηση αυτή εναρμονίζεται με το περιεχόμενο του ποιήματος;

2. Επισκεφτείτε το άρθρο [Ο μελοποιημένος Νίκος Καββαδίας, 33 χρόνια μετά....](#).

Να αναζητήσετε τους τρεις δίσκους που περιέχουν αποκλειστικά μελοποιημένα ποιήματα του Νίκου Καββαδία. Στη συνέχεια, να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα και να αποθηκεύσετε ως εικόνα τα εξώφυλλα των δίσκων αυτών σε ένα φάκελο στον υπολογιστή σας.

Η ΜΕΛΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΒΒΑΔΙΑ ΣΕ ΟΛΟΚΛΗΡΑ CD		
ΕΤΟΣ	ΣΥΝΘΕΤΗΣ	ΔΙΣΚΟΣ

3. Να αναζητήσετε στο άρθρο [Τα μελοποιημένα ποιήματα του Νίκου Καββαδία](#) ποιήματα του Καββαδία, που μεμονωμένα εντοπίζονται μελοποιημένα σε δίσκους διαφόρων συνθετών και να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα.

Η ΜΕΛΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΒΒΑΔΙΑ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΟΥΣ ΔΙΣΚΟΥΣ		
ΕΤΟΣ	ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	ΣΥΝΘΕΤΕΣ-ΕΡΜΗΝΕΥΤΕΣ
		Γ. Σπανός-Κ. Καράλης
	Φάτα Μοργκάνα, Πούσι, Αρμίδα, Μουσώνας, Σταυρός του Νότου, Θεσσαλονίκη II, Νανούρισμα, Μαραμπού	
1983		
		Λ. Παπαδόπουλος-Αρλέτα
	Καραντί	
		Χ.&Π. Κατσιμίχας
	Γράμμα σ' έναν ποιητή	
1989		Μ. Κωχ
		Michael Montanaro-N. Βενετσάνου
2004		
	Παραλληλισμοί	

4. Να αναζητήσετε στις αναρτήσεις του [ιστολογίου](#) του τμήματος το λεύκωμα του Γιώργου Κόρδη Λένε για μένα οι ναυτικοί... *Εικαστικές αναφορές στην ποίηση του Νίκου Καββαδία* (εκδ. Αρμός). Να επιλέξετε όποιες από τις φωτογραφίες σας αρέσουν και να τις αποθηκεύσετε ως εικόνα σε ένα φάκελο στον υπολογιστή σας. Κατόπιν, χρησιμοποιώντας τις φωτογραφίες αυτές καθώς και τα εξώφυλλα δίσκων, που έχετε προηγουμένως αποθηκεύσει, να φτιάξετε μια παρουσίαση στο πρόγραμμα παρουσιάσεων (PowerPoint). Να επενδύσετε μουσικά την παρουσίασή σας με το τραγούδι «Οι γάτες των φορτηγών», το οποίο βρίσκεται αποθηκευμένο στον υπολογιστή σας, και να την αναρτήσετε στο [ιστολόγιο](#) του τμήματος.

5. Σε ποια συμπεράσματα καταλήγετε όσον αφορά την απήχηση της ποίησης του Καββαδία σε πρόσωπα που υπηρετούν μια άλλη μορφή τέχνης (της μουσικής ή της ζωγραφικής), και πώς την ερμηνεύετε (αυτήν την απήχηση);

5ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**ΟΜΑΔΑ: Ε**

Φαντάζομαι ότι πολλοί από σας γνωρίζετε αρκετά πράγματα για τις γάτες ή ακόμη έχετε και στην κατοχή σας κάποια. Πόσα όμως στοιχεία αγνοούμε ακόμα γι' αυτό το τόσο αγαπημένο ζώο; Έχετε περιέργεια να μάθετε;

1. Αναζητήστε στην ιστοσελίδα <https://www.google.gr/> **εκφράσεις και παροιμίες** που σχετίζονται με τη γάτα.
2. Επισκεφτείτε το ιστολόγιο [Παιδίον Τόπος](#) και μελετήστε στοιχεία της **ιστορίας της γάτας**. Καταγράψτε εδώ αυτά που θεωρείτε σημαντικότερα.
3. Να αναζητήσετε **προλήψεις** σχετικά με τις γάτες στην ιστοσελίδα <http://mousouda.gr.193-92-97-90.linuxzone27.grserver.gr/gates/diafora-gia-gates/mythoi-kai-prolipseis-gia-tis-gates/85-mythoi-kai-prolipseis-gia-tis-gates> Μπορείτε να αναφέρετε και κάποιες προλήψεις των ναυτικών σε σχέση με τα ζώα αυτά;
4. Τι θα λέγατε να θυμηθούμε αγαπημένες γάτες από τον κόσμο του **παραμυθιού** ή των **κινουμένων σχεδίων**; Αναζητείστε πληροφορίες και εικόνες στο διαδίκτυο στην ιστοσελίδα <https://www.google.gr/> και αποθηκεύστε τις εικόνες σε ένα φάκελο στον υπολογιστή σας.
5. Επισκεφτείτε την ιστοσελίδα του [Μουσείου Γάτας](#) στο Άμστερνταμ. Αν θέλετε, επιλέξτε ως επιθυμητή γλώσσα την αγγλική. Κατόπιν, πατήστε στην καρτέλα Virtual Tour και περιηγηθείτε εικονικά στις αίθουσες του Μουσείου. Επιλέξτε όσα από τα έργα σας αρέσουν και αποθηκεύστε τα ως εικόνες σε ένα φάκελο στον υπολογιστή σας.
6. Αναζητήστε στην ιστοσελίδα www.youtube.com τραγούδια που σχετίζονται ή αναφέρονται στη γάτα. Αντιγράψτε τους υπερσυνδέσμους εδώ, ώστε να συγκεντρώσετε το υλικό σας. Κατόπιν, παρουσιάστε τη μουσική συλλογή σας στο ιστολόγιο του τμήματος.
7. Ανοίξτε το πρόγραμμα παρουσιάσεων (PowerPoint). Καταγράψτε σε διαφάνειες τα αποτελέσματα της έρευνάς σας από τις παραπάνω δραστηριότητες, βάζοντας κατάλληλες εικόνες που αντλήσατε από το διαδίκτυο ή από το Μουσείο Γάτας. Μπορείτε να συνοδεύσετε την παρουσίασή σας με μουσική από τη συλλογή που φτιάξατε στην προηγούμενη δραστηριότητα. Ανεβάστε την στο [ιστολόγιο](#) του τμήματος.

6ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ: ΣΤ

A. Στην φωτογραφία απεικονίζεται «από τους ναύτες ένας, —αυτός οπου 'δε πράματα στη ζήση του φριχτά—», όπως λέει ο Καββαδίας στο ποίημα «Οι γάτες των φορτηγών». Ας προσπαθήσουμε να δημιουργήσουμε το προφίλ του ναύτη αυτού. Πρώτα, απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις, ώστε να σχηματίσετε μια εικόνα γι' αυτόν.

1. Το όνομα και η ηλικία του
2. Σύντομη περιγραφή του σωματότυπου (ύψος, βάρος, σχέση κορμού-άκρων)
3. Τόπος διαμονής/συνθήκες διαβίωσης
4. Οικογενειακό προφίλ
5. Οι σχέσεις με τα μέλη της οικογένειάς του
6. Φίλοι και σχέσεις με τους γύρω του
7. Εργασία/καθημερινές δραστηριότητες
8. Πώς του αρέσει να ντύνεται
9. Αγαπημένη του ανάμνηση
10. Αγαπημένο φαγητό
11. Θετικά στοιχεία του χαρακτήρα του
12. Αρνητικά στοιχεία του χαρακτήρα του
13. Του αρέσει να αστειεύεται με
14. Τι γνώμη έχουν οι γύρω του γι' αυτόν
15. Τι γνώμη έχει ο ίδιος για τον εαυτό του;
16. Φιλοδοξίες για το μέλλον
17. Μία φράση που συμπυκνώνει τη στάση του απέναντι στη ζωή
18. Αν ρωτούσατε το πρόσωπο αυτό για το μεγαλύτερο του όνειρο στη ζωή, τι θα σας απαντούσε;
19. Από όλα τα προηγούμενα, ποιο θεωρείτε ότι είναι το πιο σημαντικό στοιχείο του χαρακτήρα αυτού, εκείνο που θα κεντρίσει το ενδιαφέρον του αναγνώστη;
20. Οι αναγνώστες θα συμπαθήσουν το πρόσωπο αυτό ή θα το αντιπαθήσουν;

B. Στη συνέχεια, με βάση το προφίλ του ήρωα που δημιουργήσατε, θέλετε να αφηγηθείτε μια ιστορία που να δικαιολογεί το χαρακτηρισμό «από τους ναύτες ένας, —αυτός οπου 'δε πράματα στη ζήση του φριχτά—»; (Τι φριχτά πράματα μπορεί να έχει ζήσει; Πότε συνέβησαν αυτά; Πόσο αυτές οι εμπειρίες του έχουν αλλάξει και καθορίσει τη ζωή και το χαρακτήρα;)

Χρησιμοποιείτε την ιστοσελίδα <http://padlet.com/>, για να φτιάξετε μια παρουσίαση της ιστορίας σας, την οποία μπορείτε να επενδύσετε με εικόνες από την ιστοσελίδα <https://www.google.gr/>.

Ανεβάστε τα αποτελέσματα της εργασίας σας στο [ιστολόγιο](#) του τμήματος.

8. Βιβλιογραφία – Πηγές

Γαραντούδης, Ε., Χατζηδημητρίου, Σ., Μέντη, Θ., (2005), *Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Β' Γυμνασίου*, Βιβλίο Εκπαιδευτικού. Αθήνα: ΟΕΔΒ

Επιμορφωτικό υλικό για την Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών στα Κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης (2013), Τεύχος 1 (Έκδοση Γ'): Γενικό Μέρος. Πάτρα: ΙΤΥΕ

Επιμορφωτικό υλικό για την Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών στα Κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης (2010), Τεύχος 3 (Έκδοση Β'): Κλάδος ΠΕ02. Πάτρα : ΙΤΥ

Καββαδίας, Ν., (2010). Πούσι. Αθήνα: Άγρα

Καββαδίας, Ν., (2013). Μαραμπού. Αθήνα: Άγρα

Ματσαγγούρας, Η., (1990). Ομαδοκεντρική Διδασκαλία και Μάθηση: Θεωρία και Πράξη της Διδασκαλίας κατά Ομάδες. Αθήνα: Γρηγόρη.

Νικολαΐδου, Σ., (2009). Λογοτεχνία και Νέες Τεχνολογίες. Από τη θεωρία στη διδακτική πράξη. Αθήνα: Κέδρος

Νικολαΐδου, Σ. & Γιακουμάτου, Τ., (2001). Διαδίκτυο και διδασκαλία, Ένας οδηγός για κάθε ενδιαφερόμενο κα πολλές προτάσεις για τους φιλολόγους. Αθήνα: Κέδρος.

Σολωμονίδου, Χ., (2006). Νέες τάσεις στην εκπαιδευτική τεχνολογία, Εποικοδομητισμός και σύγχρονα περιβάλλοντα μάθησης. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Τράπαλης, Γ., (2010). Γλωσσάρι στο έργο του Νίκου Καββαδία, Με ερμηνευτικά Σχόλια. Αθήνα: Άγρα

Διαδίκτυο: Σχετικές Διευθύνσεις Περιήγησης:

<http://www.youtube.com/watch?v=ybgMCnnH0es>

<http://www.snhell.gr/anthology/writer.asp?id=75>

<http://www.ekebi.gr/frontoffice/portal.asp?cpage=RESOURCE&cresrc=5507&cnode=634>

<http://www.b1kavasila.blogspot.gr/>

<http://www.ekebi.gr/magazines/flipbook/showissue.asp?file=172607&code=8572>

<http://kavvadias.ekebi.gr/>

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9D%CE%AF%CE%BA%CE%BF%CF%82_%CE%9A%CE%B1%CE%B2%CE%B2%CE%B1%CE%B4%CE%AF%CE%B1%CF%82

<http://www.lifo.gr/team/sansimera/35244>

<http://prezi.com/>

<http://www.greek-language.gr/greekLang/index.html>

http://users.uoa.gr/~nektar/arts/tributes/nikos_kabbadias/meletes_trapalhs_glossari_a.htm

<http://www.potheg.gr/>

<http://www.wordle.net/>

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-C113/351/2368,9032/>

http://digitalschool.minedu.gov.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-C113/351/2368,9032/extras/texts/index08_17_parallilo_ouranis.html

<https://www.text2mindmap.com/>

<http://www.stixoi.info/>

<http://www.poein.gr/archives/1873/index.html>

<http://www.musicheaven.gr/html/modules.php?name=News&file=article&id=3669>

<https://www.google.gr/>

http://paidio.blogspot.gr/2010/11/blog-post_8206.html

<http://mousouda.gr.193-92-97-90.linuxzone27.grserver.gr/gates/diafora-gia-gates/mythoi-kai-prolipseis-gia-tis-gates/85-mythoi-kai-prolipseis-gia-tis-gates>

<http://www.kattenkabinet.nl/>

<http://www.youtube.com/>

<http://padlet.com/>

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το παρόν διδακτικό σενάριο στη Νεοελληνική Λογοτεχνία αξιοποιεί συνδυασμό διδακτικών στρατηγικών και εμπλέκει σημαντικά τις ΤΠΕ. Παράλληλα, με την ποικιλία των δραστηριοτήτων, που προτείνει, ευελπιστεί ότι θα κινητοποιήσει ικανοποιητικά τους μαθητές και θα τους ελκύσει την προσοχή.